

ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра «Філософія та соціологія»

ФІЛОСОФІЯ

**Плани семінарських занять
для студентів економічних спеціальностей
денної форми навчання**

Харків 2009

Плани семінарських занять розглянуто та рекомендовано до друку на засіданні кафедри „Філософія та соціологія” 24 березня 2008 року, протокол №7.

Плани семінарських занять відповідають програмі курсу «Філософія» для економічних спеціальностей, згідно з галузевим стандартом вищої освіти. Рекомендуються для студентів денної форми навчання.

Укладач

старш. викл. А.І. Кривий

Рецензент

доц. В.М. Петрушов

ФІЛОСОФІЯ

Плани семінарських занять
для студентів економічних спеціальностей
денної форми навчання

Відповідальний за випуск Кривий А.І.

Редактор Решетилова В.В.

Підписано до друку 23.06.08 р.

Формат паперу 60x84 1/16 . Папір писальний.

Умовн.-друк.арк. 2,0. Обл.-вид.арк. 2,25.

Замовлення № Тираж 200. Ціна

Видавництво УкрДАЗТу, свідоцтво ДК № 2874 від. 12.06.2007 р.

Друкарня УкрДАЗТу,
61050, Харків - 50, пл. Фейербаха, 7

МІНІСТЕРСТВО ТРАНСПОРТУ І ЗВ'ЯЗКУ УКРАЇНИ

ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ ТА СОЦІОЛОГІЇ

ФІЛОСОФІЯ

плани семінарських занять

для студентів економічних спеціальностей денної форми
навчання

Харків 2008

Плани семінарських занять з курсу «Філософія» для студентів економічних спеціальностей денної форми навчання розглянуті та рекомендовані до друку на засіданні кафедри філософії та соціології 24 березня 2008 року, протокол №7.

Плани семінарських занять відповідають програмі курсу «Філософія» для економічних спеціальностей, згідно галузевого стандарту вищої освіти. Рекомендуються для студентів денної форми навчання.

Укладач:
ст. викл. А.І. Кривий

Рецензент:
доц. В.М. Петрушов

Коротка анотація змісту навчальної програми курсу «Філософія»

Мета: формування системи світоглядних знань про буття людини, найістотніші взаємовідносини з природою, суспільством і духовним життям у всіх основних формах його існування; про суспільно-історичну природу релігії, закономірності її виникнення і функціонування в сучасному світі; про способи доведення і спростування, що забезпечують досягнення об'єктивної істини.

Завдання: вивчення основних досягнень світової та української філософії, ознайомлення з головними філософськими дисциплінами (онтологією, гносеологією, антропологією, соціальною філософією); опанування ключових положень релігієзнавства – генезису становлення і розвитку релігійних систем, специфіки їх функціонування в сучасному світі; розв'язання проблем свободи совісті й толерантності в міжконфесійному діалозі, процесу пізнання людини і форм правильного мислення.

Предмет: історично змінні форми співвідношення буття і духовності, матерії та духу, закони і форми мислення.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

Модуль 1

Філософія

- 1 Філософія як світогляд, її призначення, зміст і функції в суспільстві.
- 2 Філософія античного світу.
- 3 Філософія середньовічного суспільства.
- 4 Філософія Відродження та Реформації.
- 5 Філософія Нового часу та доби Просвітництва.
- 6 Німецька класична філософія та марксизм.
- 7 Традиції та особливості філософської думки в Україні.
- 8 Сучасна світова філософія.
- 9 Онтологія.
- 10 Гносеологія.
- 11 Антропологія.
- 12 Соціальна філософія.

Модуль 2

Релігієзнавство

- 1 Релігія як форма світогляду, її предмет і функції.
- 2 Релігійно-філософські системи Стародавнього світу.
- 3 Етнонаціональні, світові та новітні релігійні системи.
- 4 Свобода совісті та толерантність.

Модуль 3

Логіка

- 1 Логіка як основа філософського світогляду.
- 2 Основи понятійного мислення.
- 3 Складові форми мислення, судження та умовиводу.
- 4 Логіка дискурсу.

Методичні поради з організації студентами самостійної роботи в навчальному процесі

Одним із найбільш важливих елементів навчальної діяльності студентів є самостійна робота. Особливо важливо це в процесі засвоєння навчального матеріалу з дисциплін гуманітарного циклу взагалі та філософії зокрема. Це пов'язано із тим, що для розуміння суті філософських проблем недостатньо просто зафіксувати в пам'яті певну кількість знань. Філософія – наука світоглядна, а, значить, ці знання повинні бути зіставлені із власним світобаченням, проаналізовані та оцінені у відповідності до нього.

Окрім цього, специфіка філософських проблем полягає в тому, що вони не мають готових рішень. Більше того – вони не можуть бути вирішені раз і назавжди. А це вимагає постійного і самостійного їх осмислення.

З іншого боку, в організаційному відношенні все більше часу в навчальному процесі відводиться самостійній роботі студентів, що відповідає вимогам Булонської конвенції.

До самостійної роботи студентів передусім відносяться такі види діяльності: підготовка до лекцій та семінарських занять, написання контрольних робіт, рефератів, наукових робіт, підготовка до тестування, заліків та іспитів.

Підготовку до семінарських занять необхідно починати із ознайомлення з питаннями плану семінарського заняття, маючи

на увазі при цьому, що відмічені питання є вузловими при вивченні відповідної теми курсу. В подальшому ознайомлення із темою передбачає опрацювання конспектів лекцій та рекомендованої навчально-методичної літератури. При цьому необхідно звернути особливу увагу на нові для студента чи специфічні для цієї теми категорії і поняття та на зв'язок її із темою попередньою. При підготовці окремих питань плану семінарського заняття необхідно ознайомлення з рекомендованими підручниками чи монографічною літературою.

Для внутрішньої переконаності в тому, що матеріал теми освоєний, необхідно відповісти на питання для самоконтролю та порівняти свої відповіді із відповідними літературними джерелами.

Іншим важливим видом самостійної роботи студента є написання рефератів. Реферат з курсу «Філософія» є самостійною письмовою роботою студента, в якій більш глибоко розкривається певний аспект теми чи окремого питання. Як правило, теми рефератів виходять за рамки того матеріалу, який викладається в лекціях. Написання рефератів передбачає самостійну роботу студента зі спеціальною літературою. Метою написання реферату є набуття навичок самостійної роботи, розвиток логічного мислення та вміння формулювати свої думки, розширення теоретичних та фактичних знань з курсу «Філософія».

При написанні реферату необхідно враховувати як його структуру, так і оформлення. За структурою він повинен включати в себе вступ, викладення основного матеріалу, короткі висновки. Оформлення передбачає: титульний аркуш, план (зміст) матеріалу теми, список літератури. Загальний обсяг 8-10 аркушів А-4.

Підготовка до тестування, заліку та іспиту передбачає повторення (а при необхідності і вивчення) раніше пройденого матеріалу з метою його систематизації і цілісного засвоєння. При цьому рекомендується в силу дефіциту часу звертатися до джерел, де відповідний матеріал викладений в системній формі (підручники, навчальні посібники тощо).

В цілому самостійна робота студента спрямована на глибоке і системне вивчення матеріалу навчального курсу, ознайомлення з історією та сучасним станом філософських пошуків.

Завдання для самостійної роботи з філософії

Назва заняття	Обсяг, год
1 Філософія, її предмет, категорії, функції та різновиди	2
2 Філософія досократиків. Вчення провідних філософських шкіл	4
3 Етичний раціоналізм Сократа	2
4 Філософське вчення Платона. Теорія держави	4
5 Філософія Арістотеля. Класифікація наук	4
6 Середньовічна європейська схоластична філософія	2
7 Англійські матеріалісти ХУІІ століття	6
8 Дуалізм Декарта і раціоналізм Спінози	4
9 Суб'єктивний ідеалізм Берклі та Юма	2
10 Просвітництво Вольтера і Руссо	4
11 Класична філософія І. Канта	4
12 Етика та естетика І. Канта	2
13 Ідеалістична діалектика Г. Гегеля	6
14 Вчення К. Маркса	6
15 Матеріалістичне та ідеалістичне тлумачення історії	2
16 Прагматизм Ч. Пірса і В. Джемса	2
17 Основні теми «філософії життя» Ф. Ніцше	2
18 Українська філософія ХХ століття	4
19 Європейський екзистенціалізм	4
20 Концепція антропогенезу в філософії Тейяра де Шардена	2
21 Соціальне та етнічне в нації	2
22 Релігія як соціальне явище	2
23 Характеристика сучасних світових релігій	2
24 Історичні форми критичного аналізу релігії	2
25 Свобода совісті та її правове регулювання в Україні	2
26 Основні закони логіки	4
27 Логічні основи аргументації	4
Всього	86

Форми контролю та методи оцінювання якості знань студентів з курсу „Філософія”

У Положенні викладено основні принципи організації контролю знань студентів, а також критерії й порядок оцінювання в умовах кредитно-модульної системи організації навчального процесу (КМСОНП).

Положення розроблено на підставі чинних нормативних актів Міністерства освіти та науки України щодо організації навчального процесу і впровадження КМСОНП у рамках педагогічного експерименту, а також Положення про впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу в УкрДАЗТ. Метою нової системи контролю та оцінювання знань студентів є:

- систематизація знань та активне їхнє засвоєння упродовж навчального року;
- подолання елементів суб'єктивізму і випадковості при оцінюванні знань;
- відкритість контролю: ознайомлення студентів на початку вивчення філософії з контрольними завданнями та всіма формами контролю й критеріями оцінювання;
- недопущення розбіжностей між завданнями, що виносяться для контролю, і програмою дисципліни;
- підвищення мотивації студентів до систематичної активної роботи впродовж навчального року шляхом застосування накопичувальної системи оцінювання знань.

Методи навчання

Лекція – проблемна лекція, лекція з елементами діалогу, лекція-консультація.

Семінарські заняття – виступи як обговорення головних проблем, дискусія, спеціалізовані виступи, тестування, змагання між двома підгрупами тощо.

Методи оцінювання

Критерії оцінки:

- знання головних проблем, сформульованих певним філософом або філософською школою;

- розуміння важливих аспектів філософських концепцій та систем;
- знання головних першоджерел класиків філософської думки;
- розуміння актуальності та практичної значимості філософських розробок;
- вміння самостійно мислити та обґрунтовувати власну точку зору;
- знання особливостей сучасної етики та естетики;
- знання особливостей сучасних світових та національних релігій.

Сумарна оцінка модуля навчального процесу в курсі „Філософія”

Вид навантаження студента	Максимальна кількість балів за модуль навчального процесу	
	Форма навчального контролю	
	Семестровий залік	Семестровий екзамен
Аудиторна робота, всього у тому числі:	до 70	до 70
- семінарські заняття,	до 60	до 60
у тому числі:		
- усні опитування;	до 20	до 20
- письмові опитування;	до 10	до 10
- виступ з рефератом;	до 10	до 10
- поточне тестування;	до 5	до 5
- доповнення на семінар;	до 5	до 5
- наявність повного конспекту;	до 10	до 10
- відвідування лекцій	до 10	до 10
Самостійна та індивідуальна робота, всього, у тому числі:	до 25	до 25
- рівень засвоєння розділів для самостійного вивчення;	до 10	до 10
- домашні індивідуальні завдання;	до 10	до 10
- домашні письмові контрольні роботи	до 5	до 5
Додаткові бали (роботи на конкурси, участь в олімпіадах тощо)	до 5	до 5

ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Назва заняття	Обсяг, год
1 Філософія як світогляд, її призначення, зміст і функції в суспільстві	2
2 Філософія античного світу	4
3 Філософія середньовічного суспільства	2
4 Філософія Відродження та Реформації	2
5 Філософія Нового часу та доби Просвітництва	6
6 Німецька класична філософія та марксизм	6
7 Традиції та особливості розвитку філософської думки в Україні	4
8 Сучасна світова філософія	4
9 Онтологія	2
10 Гносеологія	2
11 Антропологія	2
12 Соціальна філософія	2
13 Релігія як форма світогляду, її предмет і функції	2
14 Релігійно-філософські системи Стародавнього світу	2
15 Етнонаціональні, світові та новітні релігійні системи	2
16 Свобода совісті і толерантність	2
17 Логіка як основа філософського світогляду	2
18 Основи понятійного мислення	2
19 Складові форми мислення, судження та умовиводу	2
20 Логіка дискурсу	2
Всього	54

Тема 1 ФІЛОСОФІЯ ЯК СВІТОГЛЯД, ЇЇ ПРИЗНАЧЕННЯ, ЗМІСТ І ФУНКЦІЇ В СУСПІЛЬСТВІ

ПЛАН

- 1 Філософія та світогляд. Історичні типи світоглядів.
- 2 основне питання філософії та його вирішення.
- 3 Суспільні функції філософії.

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

- 1 Філософія в системі культури.
- 2 Філософія і наука.
- 3 Особливості та структура філософського знання.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

- 1 Які джерела та особливості філософського знання?
- 2 Які основні течії (напрямки) характерні для філософії?
- 3 Чи завжди світогляд є певною філософією?

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- 1 Алексеев П.В., Панин А.В. Философия: Учебник. – М.: Проспект, 1997.
- 2 Арцишевский Р.А. Мировоззрение: сущность, специфика, развитие. – Львов, 1986.
- 3 Ильенков Э.В. Философия и культура. – М., 1991.
- 4 Лосев А.Ф. Философия, мифология, культура. – М., 1991.
- 5 Мамардашвили М.К. Как я понимаю философию. – М.: Прогресс, 1990.
- 6 Ортега-и-Гассет Х. Что такое философия. – М., 1993.
- 7 Подольська Є.А. Кредитно-модульний курс з філософії. – К.: Інкос, 2006.
- 8 Філософія. Курс лекцій: Навч. посібник // І.П. Бичко, В.Г. Табачковський, А.І. Горак та ін. – К.: Либідь, 1993.
- 9 Філософія: Навч. посібник / За ред. І.Ф. Надольного. – К., 1997.
- 10 Філософія: Підручник / За ред. Г.А. Заїченка. – К., 1995.

Тема 2

ФІЛОСОФІЯ АНТИЧНОГО СВІТУ

ПЛАН

- 1 Історичні умови та причини формування античної філософії.
- 2 Космологізм античної натурфілософії.
- 3 Формування антропологічної проблематики в філософії софістів та Сократа.
- 4 Обґрунтування об'єктивного ідеалізму в філософії Платона.
- 5 Філософія Арістотеля.

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

- 1 Діалектичні ідеї в філософії Геракліта Ефеського.
- 2 Античний атомізм.
- 3 Філософські погляди Арістотеля.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

- 1 Що таке «космологізм»?
- 2 Поясніть зміст поняття «субстанції».
- 3 В чому основна відмінність позицій софістів і Сократа?
- 4 В чому виявляється об'єктивний ідеалізм Платона?

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- 1 Антологія мировой философии: В 4 т. – М., 1969. – Т. 1.
- 2 Асмус В.Ф. Античная философия. – М., 1976.
- 3 Богомолов А.С. Античная философия. – М.: Изд-во МГУ, 1985.
- 4 Введение в философию: В 2 ч. – М., 1990. – Ч. 1.
- 5 Данільян О.Г., Тарасенко В.М. Основи філософії: Навч. посібник. – Харків, 2003.
- 6 История философии в кратком изложении. – М.: Мысль, 1995.
- 7 Кессиди Ф.Х. От мифа к логосу. – М., 1973.
- 8 Подольська Є.А., Парафійник Н.І. Філософія. – Харків, 1997.
- 9 Чанышев А.Н. Курс лекций по древней философии. – М., 1981.
- 10 Ярошовець В.І. Історія філософії. – К., 2002.

Тема 3

ФІЛОСОФІЯ СЕРЕДНЬОВІЧНОГО СУСПІЛЬСТВА

ПЛАН

- 1 Теоцентризм середньовічної філософії.
- 2 Проблема універсалій в філософії ранньої схоластики.
- 3 Фома Аквінський як систематизатор середньовічної схоластики.

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

- 1 Виправдання бога в філософії Августина Блаженного.
- 2 Проблема людини в середньовічній схоластиці.
- 3 Раціоналістичне обґрунтування буття Бога в філософії Фоми Аквінського.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

- 1 В чому основна особливість Середньовічної філософії?
- 2 Що таке «геоцентризм»?
- 3 Порівняйте позиції Фоми Аквінського і Арістотеля. Відмітьте спільні та відмінні риси позицій мислителів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- 1 Богош Юзеф. Фома Аквинский. – М., 1975.
- 2 Воронкова В.Г. Філософія: Навч. посібник. – К., 1994.
- 3 Гуревич А.Я. Средневековый мир. – М., 1990.
- 4 Коплстон Ф. История средневековой философии. – М., 1996.
- 5 Майоров Г.Г. Формирование средневековой философии. – М., 1979.
- 6 Подольська Є.А., Парафійник Н.І. Філософія. – Харків, 1997.
- 7 Подольська Є.А. Кредитно-модульний курс з філософії. – К., 2006.
- 8 Скирбек Г., Гилье Н. История философии. – М., 2000.
- 9 Фома Аквинский. Доказательства бытия Бога в «Сумме против язычников» и в «Сумме теологии». – М., 2000.

10 Ярошовець В.І. Історія філософії. – К., 2002.

Тема 4

ФІЛОСОФІЯ ВІДРОДЖЕННЯ ТА РЕФОРМАЦІЇ

ПЛАН

- 1 Основні принципи філософії та культури епохи Відродження.
- 2 Розвиток діалектичних ідей в філософії Миколи Кузанського.
- 3 Філософські погляди Джордано Бруно.

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

- 1 Гуманізм як принцип культури європейського Відродження.
- 2 Наукові та географічні відкриття та їх вплив на духовну культуру епохи Відродження.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

- 1 Визначте основні особливості епохи Відродження.
- 2 Розкрийте зміст поняття «пантеїзм».
- 3 В чому відмінність пантеїзму Миколи Кузанського та Джордано Бруно?

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- 1 Горфункель А.Х. Філософія епохи Возрождения. – М., 1998.
- 2 История философии в кратком изложении. – М.: Мысль, 1995.
- 3 Мир философии. Книга для чтения: В 2 ч. – М., 1991. – Ч.1.
- 4 Подольська Є.А., Парафійник Н.І. Філософія. – Харків, 1997.
- 5 Подольська Є.А. Кредитно-модульний курс з філософії. – К., 2006.
- 6 Скирбек Г., Гилье Н. История философии. – М., 2000.
- 7 Філософія: Підручник / За ред.. Г.А. Заїченка. – К., 1995.
- 8 Философия: Учеб. для вузов / Отв. ред. В.П. Кохановский. – Ростов-на-Дону: Феникс, 1995.

9 Філософія: Навч. посібник / За ред. І.Ф. Надольного. – К., 1997.

10 Ярошовець В.І. Історія філософії. – К., 2002.

Тема 5

ФІЛОСОФІЯ НОВОГО ЧАСУ ТА ДОБИ ПРОСВІТНИЦТВА

ПЛАН

- 1 Емпіризм Нового часу:
 - а) філософський матеріалізм Ф. Бекона;
 - б) номіналізм Т. Гоббса;
 - в) сенсуалізм Дж. Локка.
- 2 Раціоналізм XVII століття:
 - а) дуалістична філософія Рене Декарта;
 - б) пантеїзм Б. Спінози;
 - в) монадологія Г. Лейбніца.
- 3 Розвиток філософських ідей творчості французьких просвітників XVIII століття.

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

- 1 Сенсуалізм Дж. Локка.
- 2 Теорія суспільного договору та її історичне значення.
- 3 Соціально-політичні та філософські погляди Вольтера.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

- 1 Визначте зміст понять «емпіризм», «раціоналізм», «сенсуалізм».
- 2 Яка основна мета філософії за Беконем?
- 3 Порівняйте методи наукового пізнання Бекона і Декарта.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- 1 Антологія мировой философии: В 4 т. – М., 1970. – Т.2.

2 Гусев В.И. Философия Нового времени и наука // История философии и культура. – К., 1991.

3 Гусев В.И. Історія західноєвропейської філософії XV-XVII ст.: Курс лекцій. – К., 1994.

4 Зайченко Т.А. Джон Локк. – М., 1988.

5 Соколов В.В. Европейская философия XV-XVII веков. – М., 1984.

6 Подольська Є.А., Парафійник Н.І. Філософія. – Харків, 1997.

7 Подольська Є.А. Кредитно-модульний курс з філософії. – К., 2006.

8 Філософія: Підручник / За ред. Г.А. Заїченка. – К., 1995.

9 Філософія: Навч. посібник / За ред. І.Ф. Надольного. – К., 1997.

10 Ярошовець В.І. Історія філософії. – К., 2002.

Тема 6

НІМЕЦЬКА КЛАСИЧНА ФІЛОСОФІЯ ТА МАРКСИЗМ

ПЛАН

- 1 Агностицизм критичної філософії І. Канта:
 - а) проблема істини у філософії І. Канта;
 - б) вчення І. Канта про категоричний імператив.
- 2 Ідеалістична система та діалектичний метод Г.В.Ф. Гегеля:
 - а) абсолютна ідея як центральне поняття філософського ідеалізму Г.В.Ф. Гегеля;
 - б) протиріччя між системою і методом у філософії Г.В.Ф. Гегеля.
- 3 Філософія марксизму як завершення німецької класичної філософії:
 - а) основні ідеї діалектико-матеріалістичної філософії марксизму;
 - б) проблема свідомості та пізнання в марксизмі.
- 4 Соціальна філософія марксизму:
 - а) сутність матеріалістичного розуміння історії в марксизмі;

- б) вчення К. Маркса та Ф. Енгельса про державу, класи та класову боротьбу.

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

- 1 Априорність в філософії І. Канта.
- 2 Філософські погляди Л. Фейєрбаха.
- 3 Матеріалістичне розуміння історії в філософії марксизму.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

- 1 Сформулюйте кантівське розуміння істини та визначте її можливість за Кантом.
- 2 Поясніть зміст «категоричного імперативу» Канта.
- 3 Визначте сутність протиріччя між методом та системою Гегеля.
- 4 Поясніть відмінність між діалектичним методом Гегеля та діалектичним методом Маркса.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- 1 Антологія мировой філософії: В 4 т. – М., 1971. – Т.3-4.
- 2 Введение в філософію: Учеб. для вузов: В 2 ч. – М., 1990. – Ч.1.
- 3 Мир філософії: В 2 ч. – М., 1990.
- 4 История диалектики. Немецкая классическая философия. – М., 1976.
- 5 Маркс К. Тезисы о Фейербахе // К. Маркс, Ф. Энгельс: Соч. – 2-е изд. – Т.2.
- 6 Маркс К. Экономическо-философские рукописи 1844 года // К.Маркс, Ф. Энгельс: Соч. – 2-е изд. – Т.42.
- 7 Нерсесянц В.С. «Философия права»: история и современность // Гегель. Философия права. – М., 1990.
- 8 Філософія: Підручник / За ред. Г.А. Заїченка. – К., 1995.
- 9 Філософія: Навч. посібник / За ред. І.Ф. Надольного. – К., 1997.
- 10 Ярошовець В.І. Історія філософії. – К., 2002.

Тема 7

ТРАДИЦІЇ ТА ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ФІЛОСОФСЬКОЇ ДУМКИ В УКРАЇНІ

ПЛАН

- 1 Філософські пошуки в добу Києво-Могилянської Академії.
- 2 Філософські погляди Г.С. Сковороди.
- 3 «Філософія життя» Памфіла Юркевича.
- 4 Розвиток української філософії в кінці ХІХ - початку ХХ століть.

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

- 1 Проблема «сродної праці» в творчості Г.С. Сковороди.
- 2 Розроблення національної ідеї в працях українських мислителів.
- 3 Розвиток філософії в українській діаспорі.
- 4 Українська філософія в радянський період.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

- 1 В чому особливості професійної філософії представників Києво-Могилянської Академії?
- 2 Якою є основна мета філософії за Сковородою?
- 3 Що таке «серце» в філософії Юркевича?
- 4 Якою є основна ідея в українській філософії новітнього періоду?

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- 1 Горський В.С. Історія української філософії. – К., 1996.
- 2 Забужко О.С. Філософія української ідеї та європейський контекст. – К., 1992.
- 3 Історія філософії України. Хрестоматія. – К., 1993.
- 4 Розвиток філософської думки в Україні. – К., 1994.
- 5 Сковорода Г. Твори: У 2 т. – К., 1994.
- 6 Табачковський В.Г. Ми в філософії та філософія в нас // Філософська думка. – 1998. - №4-6.
- 7 Табачников И.А. Григорий Сковорода. – М., 1972.

- 8 Філософія Г.С. Сковороди. – К., 1972.
- 9 Хижняк В.І. Києво-Могилянська академія. – К., 1981.
- 10 Чижевський Д. Нариси з історії філософії на Україні. – К., 1992.

Тема 8

СУЧАСНА СВІТОВА ФІЛОСОФІЯ

ПЛАН

- 1 Позитивізм та сучасна філософія науки.
- 2 «Філософія життя».
- 3 Філософія прагматизму.
- 4 Філософія екзистенціалізму.

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

- 1 Програма та еволюція позитивістської філософії.
- 2 Структура наукових революцій Т. Куна.
- 3 Ніцше про переоцінку європейських цінностей.
- 4 Проблема свободи в філософії французьких екзистенціалістів.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

- 1 В чому основні особливості сучасної філософії?
- 2 Який зміст вкладається в поняття «позитивна філософія»?
- 3 В чому закладається ірраціоналізм «філософії життя»?
- 4 Що таке «існування» за екзистенціалізмом?

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- 1 Конт О. Дух позитивной философии. – С.Пб., 2001.
- 2 Кун Т. Структура научной революции. – М., 1977.
- 3 Ницше Ф. Антихристианин // Сумерки богов. – М., 1990.
- 4 Ницше Ф. Сочинения: В 2 т. – М., 1990.
- 5 Поппер К. Логика и рост научного знания. Избранные работы. – М., 1983.
- 6 Проблема человека в западной философии. – М., 1988.

7 Сартр Ж.-П. Экзистенциализм – это гуманизм // Сумерки богов. – М., 1990.

8 Современная западная философия. Словарь. – М., 1991.

9 Фрейд З. Будущее одной иллюзии // Сумерки богов. – М., 1990.

10 Хайдеггер М. Бытие и время. – М., 1992.

Тема 9

ОНТОЛОГИЯ

ПЛАН

- 1 Категорія буття в філософії. Основні форми буття.
- 2 Специфіка буття людини та суспільства.
- 3 Моністичні та дуалістичні концепції буття. Проблема єдності світу.
- 4 Поняття руху, простору та часу.

ТЕМИ РЕФЕРАТИВ

- 1 Проблема матерії в філософії.
- 2 Філософські та природничо-наукові картини світу.
- 3 Простір і час в філософії та науці.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

- 1 Розкрийте філософський зміст категорії «буття».
- 2 Назвіть основні форми буття.
- 3 Що таке монізм, дуалізм, плюралізм?
- 4 Поясніть зміст поняття «спокій».

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1 Введение в философию: Учеб. для вузов: В 2 ч. – М., 1989. – Ч.2.

2 Губин В.Д. Онтология. Проблема Бытия в современной философии. – М., 1998.

3 Доброхотов А.Л. Категорія Бытия в классической западноевропейской философии. – М., 1986.

- 4 Основы современной философии: Учеб. для вузов. – С.Пб., 1997.
- 5 Подольська Є.А., Парафійник Н.І. Філософія. – Харків, 1997.
- 6 Подольська Є.А. Кредитно-модульний курс з філософії. – К., 2006.
- 7 Трубников Н.Н. Время человеческого Бытия. – М., 1987.
- 8 Хайдеггер М. Бытие и время. – М., 1997.
- 9 Філософія: Навч. посібник / І.Ф. Надольний, В.П. Андрущенко та ін. – К., 1997.
- 10 Философский энциклопедический словарь. – М., 1982.

Тема 10

ГНОСЕОЛОГІЯ

ПЛАН

- 1 Пізнання як предмет філософського аналізу.
- 2 Структура знання. Чуттєве та раціональне пізнання.
- 3 Проблема істини в філософії та її критерії.

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

- 1 Агностицизм та релятивізм в історико-філософському контексті.
- 2 Основні форми та методи раціонального пізнання.
- 3 Роль практики в пізнавальному процесі.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

- 1 Поясніть, чому процес пізнання є суб'єктно-об'єктним відношенням?
- 2 Сформулюйте особливості чуттєвого і раціонального пізнання.
- 3 Чи існує чуттєве пізнання без раціонального і навпаки?
- 4 Дайте основні визначення істини, які сформульовані Арістотелем, Декартом, Кантом та Марксом.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- 1 Алексеев П.В., Панин А.В. Теория познания и диалектика. – М., 1991.
- 2 Андрос Е.И. Истина как проблема познания и мировоззрения. – К., 1984.
- 3 Крымский С.Б., Парахонский Б.А., Мейзерский В.М. Эпистемология культуры (Введение в общественную теорию познания). – К., 1993.
- 4 Куайн У., Ван О. Слово и объект. – М., 2000.
- 5 Лекторский В.А. Объект, субъект, познание. – М., 1980.
- 6 Ойзерман Т.И. Принцип познаваемости мира // Философские науки. – 1990. - №10.
- 7 Патнэм Х. Разум, истина, история. – М., 2002.
- 8 Гносеология в системе философского мировоззрения. – М., 1983.
- 9 Шевченко В.І. Концепція пізнання в українській філософії. – К., 1993.
- 10 Ярошовець В.І. Людина в системі пізнання. – К., 1996.

Тема 11

АНТРОПОЛОГІЯ

ПЛАН

- 1 Людина як суб'єкт предметно-практичної діяльності.
- 2 Проблема антропосоціогенезу. Єдність біологічного і соціального в людині.
- 3 Проблема життя та смерті в духовному досвіді людини.

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

- 1 Роль праці та мови в процесі становлення людини.
- 2 Морально-суспільні заборони як фактор антропосоціогенезу.
- 3 Екзистенційні категорії людського буття.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

- 1 В чому полягають принципові відмінності між людиною та тваринами?
- 2 Що таке антропогенез?
- 3 Чим відрізняється орудійна діяльність тварин від предметно-практичної діяльності людини?
- 4 Назвіть фактори, що зумовлюють процес соціологізації людини.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- 1 Буржуазная философская антропология XX века. – М., 1986.
- 2 Головка Б.А. Філософська антропология. – К., 1997.
- 3 Григорян Т.Т. Философская антропология. – М., 1982.
- 4 Гуревич П.С. Философская антропология. – М., 1997.
- 5 Ильенков Э.В. Что такое личность? // С чего начинается личность. – 2-е изд. – М., 1984.
- 6 Подольська Є.А., Парафійник Н.І. Філософія. – Харків, 1997.
- 7 Проблема человека в западной философии. – М., 1988.
- 8 Энгельс Ф. Роль труда в процессе превращения обезьяны в человека. // К.Маркс, Ф.Энгельс: Соч. – 2-е изд. – Т.20.
- 9 Філософія: Навч. посібник / І.Ф. Надольний, В.П. Андрущенко та ін. – К., 1997.
- 10 Шелер М. Избранные произведения. – М., 1994.

Тема 12

СОЦІАЛЬНА ФІЛОСОФІЯ

ПЛАН

- 1 Суспільство і природа. Народонаселення як передумова і суб'єкт історичного процесу.
- 2 Основні світоглядні концепції суспільного розвитку.
- 3 Організаційні основи соціальності.
- 4 Сутність духовного життя суспільства. Форми суспільної свідомості.

ТЕМИ РЕФЕРАТИВ

- 1 Філософія історії Гегеля.
- 2 Сутність матеріалістичного розуміння історії К. Маркса.
- 3 Концепція суспільно-економічних формацій К. Марса.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

- 1 Визначте роль і значення природних факторів в суспільному процесі.
- 2 В чому полягає принципова відмінність матеріалістичної та ідеалістичної концепцій суспільства?
- 3 Назвіть основні соціальні спільноти та структури.
- 4 Установіть характер взаємозв'язку суспільного базису та форм суспільної надбудови.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- 1 Барулин В.С. Социальная жизнь общества. – М., 1987.
- 2 Гегель Г. Философия права. – М., 1990.
- 3 Гумилев Л.Н. География Этноса в исторический период. – Л., 1990.
- 4 Диалектика общественного развития. – М., 1988.
- 5 Кутырев В.А. Современное социальное познание. – М., 1988.
- 6 Маркс К. К критике политической экономии. Предисловие // К.Маркс, Ф. Энгельс: Соч. – 2-е изд. – Т.13.
- 7 Общественное сознание и его формы. – М., 1986.
- 8 Сорокин П. Человек. Цивилизация. Общество. – М., 1992.
- 9 Тейлор Э. Первобытная культура. – М., 1989.
- 10 Шевченко В.Н. Социально-философский анализ развития общества. – М., 1984.

Тема 13

РЕЛІГІЯ ЯК ФОРМА СВІТОГЛЯДУ, ЇЇ ПРЕДМЕТ І ФУНКЦІЇ

ПЛАН

- 1 Основні концепції релігії.
- 2 Предмет та структура релігії

3 Суспільні функції релігії.

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

- 1 Соціологічна концепція релігії Дюркгейма.
- 2 З. Фрейд про сутність та походження релігії.
- 3 Марксистська концепція релігії.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

- 1 Дайте визначення релігії як суспільного явища.
- 2 Назвіть основну ознаку релігії.
- 3 Що є основним джерелом релігійної ідеології?
- 4 Які релігійні організації Вам відомі?

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- 1 Введение в общее религиоведение: Учебник / Под ред. И.Н. Яблокова. – М., 2001.
- 2 Ерышев А.А. Религиоведение: Учеб. пособие. – 2-е изд. – К., 2001.
- 3 Калінін Ю.А., Лубський В.І. Релігієзнавство: Курс лекцій. – К., 1996.
- 4 Калінін Ю.А., Харьковщенко Є.А. Релігієзнавство: Підручник. – 5-е вид. – К., 2000.
- 5 Кислюк К.В., Кучер О.М. Релігієзнавство: Навч. посібник. – К., 2004.
- 6 Основы религиоведения: Учебник / Под ред. И.Н. Яблокова. – 3-е изд. – М., 2001.
- 7 Радугин А.А. Введение в религиоведение: Курс лекций. – 2-е изд. – М., 2001.
- 8 Релігієзнавство: Підручник / За ред. М.М. Заковича. – К., 2000.
- 9 Релігієзнавство: Підручник / За ред. В.І. Лубського. – К., 2000.
- 10 Релігієзнавство: Навч. посібник / За ред. С.А. Бублика. – К., 2000.

Тема 14

РЕЛІГІЙНО-ФІЛОСОФСЬКІ СИСТЕМИ СТАРОДАВНЬОГО СВІТУ

ПЛАН

- 1 Первісні форми релігійних вірувань.
- 2 Особливості релігії ранньокласових суспільств.
- 3 Релігійні уявлення східних слов'ян.

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

- 1 Релігійні уявлення античного світу.
- 2 Релігійні вірування дохристиянської доби на теренах України.
- 3 Особливості релігійних уявлень в первісному суспільстві.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

- 1 Назвіть основні форми вірувань в первісному суспільстві.
- 2 Що таке монотеїзм і політеїзм?
- 3 Визначте характерні риси релігійних вірувань землеробських культур.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- 1 Введение в общее религиоведение: Учебник / Под ред. И.Н. Яблокова. – М., 2001.
- 2 Васильев Л.С. История религий Востока. – М., 1988.
- 3 Дохристиянські вірування / А. Колодний, Б. Лобовик та ін. – К., 1996.
- 4 Калінін Ю.А., Харьковщенко Є.А. Релігієзнавство: Підручник. – 5-е вид. – К., 2000.
- 5 Кислюк К.В., Кучер О.М. Релігієзнавство: Навч. посібник. – К., 2004.
- 6 Лубський В.І. Релігієзнавство: Підручник. – К., 1997.
- 7 Мень А. История религии: В 7 т. – М., 1991. – Т.1.
- 8 Основы религиоведения: Учебник / Под ред. И.Н. Яблокова. – 3 изд. – М., 2001.

9 Релігієзнавство: Підручник / За ред. М.М. Заковича. – К., 2000.

10 Релігієзнавство: Навч. посібник / За ред. С.А. Бублика. – К., 2000.

Тема 15

ЕТНОНАЦІОНАЛЬНІ, СВІТОВІ ТА НОВІТНІ РЕЛІГІЙНІ СИСТЕМИ

ПЛАН

- 1 Особливості етнонаціональних релігійних систем (індуїзм, іудаїзм, джайнізм, конфуціанство та інші).
- 2 Світові релігії. Буддизм. Християнство. Іслам.
- 3 Особливості та загальна класифікація «неорелігій».

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

- 1 Особливості віровчення та культу індуїзму.
- 2 Іудаїзм як монотеїстична релігія.
- 3 Біблія як священна книга християн.
- 4 Основні течії християнства.
- 5 Православ'я в Україні: минуле і сучасність.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

- 1 Які релігії називаються етнонаціональними?
- 2 Що становить основу віровчення буддизму?
- 3 Що таке Символ Віри християн?
- 4 Назвіть Стовпи ісламу.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- 1 Біблія. Будь-який рік видання.
- 2 Васильев Л.С. История религий Востока. – М., 1988.
- 3 Гуревич П.С. Нетрадиционные религии на Западе и восточные религиозные культы. – М., 1985.
- 4 Калінін Ю.А., Харьковченко Є.А. Релігієзнавство: Підручник. – 5-е вид. – К., 2000.

- 5 Коран. Будь який рік видання.
- 6 Мень А. История религии: В 7 т. – М., 1992-1993. – Т. 2, 5, 6.
- 7 Тихомиров Ю.В. Религии мира. – М., 1996.
- 8 Токарев С.А. Религии в истории народов мира. – М., 1986.
- 9 Релігієзнавство: Підручник / За ред. М.М. Заковича. – К., 2000.
- 10 Релігієзнавство: Підручник / За ред. В.І. Лубського. – К., 2000.

Тема 16

СВОБОДА СОВІСТІ ТА ТОЛЕРАНТНІСТЬ

ПЛАН

- 1 Європейське вільнодумство та його особливість.
- 2 Свобода совісті як невід'ємне право людини.
- 3 Конституційно-правове забезпечення свободи совісті в Україні.

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

- 1 Релігійний тоталітаризм та вільнодумство в Європі.
- 2 Вільнодумство мислителів епохи Просвітництва.
- 3 Свобода совісті у світі та в Україні.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

- 1 Дайте порівняльний аналіз понять «релігійний тоталітаризм», «вільнодумство», «атеїзм».
- 2 Дайте визначення поняття «свобода совісті».
- 3 Якими правовими нормами гарантується свобода совісті в Україні?

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1 Закон Української РСР від 23 квітня 1991 року «Про свободу совісті та релігійні організації» // Відомості Верховної ради України. – 1991. – №20.

2 Історія і теорія релігії та вільнодумства: Навч. посібник / Під ред. М.М. Заковича. – К., 1996.

3 Історія релігії в Україні: Навч. посібник / За ред. А.М. Колодного та П.Л. Яроцького. – К., 1999.

4 Конституція України. – К., 2006.

5 Калінін Ю.А., Харьковщенко Є.А. Релігієзнавство: Підручник. – 5-е вид. – К., 2000.

6 Кислюк К.В., Кучер О.М. Релігієзнавство: Навч. посібник. – К., 2004.

7 Лубський В.І. Релігієзнавство: Підручник. – К., 1997.

8 Релігієзнавство: Підручник / За ред. М.М. Заковича. – К., 2000.

9 Релігієзнавство: Навч. посібник / За ред. С.А. Бублика. – К., 2000.

10 Релігія в духовному житті українського народу. – К., 1994.

Тема 17

ЛОГІКА ЯК ОСНОВА ФІЛОСОФСЬКОГО СВІТОГЛЯДУ

ПЛАН

- 1 Мислення як предмет вивчення логіки.
- 2 Структура логіки. Логіка формальна та діалектична.
- 3 Теоретичне та практичне значення логіки.

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

- 1 Логіка та інші науки про мислення.
- 2 Арістотель як засновник формальної логіки.
- 3 Некласичні логіки.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

- 1 Дайте визначення логіки як науки.
- 2 Охарактеризуйте логічну структуру думки.

- 3 Яке співвідношення змісту думки та логічних форм її побудови?

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- 1 Гладунський В.Н. Логіка для студентів економічних спеціальностей: Навч. посібник. – Львів, 2004.
- 2 Грядовой Д.И., Малахов В.П., Шергалина В.А. Логика в предпринимательской деятельности и деловом общении: Учеб. пособие. – М., 1998.
- 3 Демидов И.В. Логика: Учебник / Под ред. Б.И. Каверина. – М., 2004.
- 4 Жеребкін В.Є. Логіка: Підручник для юрид. вузів і ф-тів. – Харків, 1995.
- 5 Зарецкая Е.Н. Логика для менеджера. – М., 1997.
- 6 Иванов Е.А. Логика: Учебник. – 2-е изд. – М., 2002.
- 7 Ивлев Ю.В. Логика: Учебник. – 3-е изд., перераб. и доп. – М., 2004.
- 8 Конверський А.Є. Логіка (традиційна та сучасна): Підручник. – К., 2004.
- 9 Малахов В.П. Основы формальной логики: Учеб. пособие для экономистов. – М., 1999.
- 10 Мозгова Н.Г. Логіка: Навч. посібник. – К., 2006.

Тема 18

ОСНОВИ ПОНЯТІЙНОГО МИСЛЕННЯ

ПЛАН

- 1 Поняття як основна одиниця мислення. Мовна форма відображення понять.
- 2 Види понять і відношення між поняттями.
- 3 Логічні операції над поняттями. Узагальнення, обмеження та визначення понять.

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

- 1 Логічна форма поняття. Зміст та об'єм поняття.

- 2 Кругові схеми Ейлера як засіб вираження відношень між поняттями.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

- 1 Які логічні процедури задіюються при формуванні понять?
- 2 Сформулюйте відмінність між змістом і обсягом понять.
- 3 Які логічні операції проводяться над поняттями?

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1 Гладунський В.Н. Логіка для студентів економічних спеціальностей: Навч. посібник. – Львів, 2004.

2 Грядовой Д.И., Малахов В.П., Шергалина В.А. Логика в предпринимательской деятельности и деловом общении: Учеб. пособие. – М., 1998.

3 Демидов И.В. Логика: Учебник/ Под ред. проф. Б.И. Каверина. – М., 2004

4 Жеребкін В.Є. Логіка: Підручник для юрид. вузів і ф-тів. – Харків, 1995.

5 Зарецкая Е.Н. Логика для менеджера. – М., 1997.

6 Иванов Е.А. Логика: Учебник. – 2-е изд. – М., 2002.

7 Ивлев Ю.В. Логика: Учебник. – 3-е изд., перераб. и доп. – М., 2004.

8 Конверський А.Є. Логіка (традиційна та сучасна): Підручник. – К., 2004.

9 Малахов В.П. Основы формальной логики: Учеб. пособие для экономистов. – М., 1999.

10 Мозгова Н.Г. Логіка: Навч. посібник. – К., 2006.

Тема 19

СКЛАДОВІ ФОРМИ МИСЛЕННЯ, СУДЖЕННЯ ТА УМОВИВОДУ

ПЛАН

- 1 Загальна характеристика суджень.
- 2 Основні закони логіки.

- 3 Поняття логічного слідування. Структура та види умовиводів.

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

- 1 Розподіленість термінів у судженнях.
- 2 Відношення сумісності та несумісності суджень.
- 3 Поділ суджень за моральністю.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

- 1 Що таке судження?
- 2 Назвіть основні закони логіки.
- 3 Охарактеризуйте структуру та види умовиводів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1 Гладунський В.Н. Логіка для студентів економічних спеціальностей: Навч. посібник. – Львів, 2004.

2 Грядовой Д.И., Малахов В.П., Шергалина В.А. Логика в предпринимательской деятельности и деловом общении: Учеб. пособие. – М., 1998.

3 Демидов И.В. Логика: Учебник / Под ред. проф. Б.И. Каверина. – М., 2004.

4 Жеребкін В.Є. Логіка: Підручник для юрид. вузів і ф-тів. – Харків, 1995

5 Зарецкая Е.Н. Логика для менеджера. – М., 1997.

6 Иванов Е.А. Логика: Учебник. – 2-е изд. – М., 2002.

7 Ивлев Ю.В. Логика: Учебник. – 3-е изд., перераб. и доп. – М., 2004.

8 Конверський А.Є. Логіка (традиційна та сучасна): Підручник. – К., 2004.

9 Малахов В.П. Основы формальной логики: Учеб. пособие для экономистов. – М., 1999.

10 Мозгова Н.Г. Логіка: Навч. посібник. – К., 2006.

Тема 20

ЛОГІКА ДИСКУРСУ

ПЛАН

- 1 Аргументація і процес формування переконань. Доведення і переконання.
- 2 Структура та правила доведення і спростування.
- 3 Аргументація та демонстрація. Софізми та парадокси.
- 4 Дискусія як метод розв'язання спірних питань.

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

- 1 Доказове судження – логічна основа наукових переконань.
- 2 Способи доведення та спростування.
- 3 Правила аргументації та демонстрації.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

- 1 Що включає в себе аргументація?
- 2 Які судження називаються доказовими?
- 3 Сформулюйте методологічні помилки, що можливі при аргументації та демонстрації.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- 1 Гладунський В.Н. Логіка для студентів економічних спеціальностей: Навч. посібник. – Львів, 2004.
- 2 Грядовой Д.И., Малахов В.П., Шергалина В.А. Логика в предпринимательской деятельности и деловом общении: Учеб. пособие. – М., 1998.
- 3 Демидов И.В. Логика: Учебник / Под ред. проф. Б.И. Каверина. – М., 2004.
- 4 Жеребкін В.Є. Логіка: Підручник для юрид. вузів і ф-тів. – Харків, 1995.
- 5 Зарецкая Е.Н. Логика для менеджера. – М., 1997.
- 6 Иванов Е.А. Логика: Учебник. – 2-е изд. – М., 2002.
- 7 Ивлев Ю.В. Логика: Учебник. – 3-е изд., перераб. и доп. – М., 2004.
- 8 Конверський А.Є. Логіка (традиційна та сучасна): Підручник. – К., 2004.
- 9 Малахов В.П. Основы формальной логики: Учеб. пособие для экономистов. – М., 1999.

10 Мозгова Н.Г. Логіка: Навч. посібник. – К., 2006.

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

1 Методичні вказівки до семінарських занять з теми «Вступ до філософії» / І.Д. Загрійчук, В.М. Толстов, В.М. Овчаренко, А.І. Кривий. – Харків: ХарДАЗТ, 1997 (номер в НТБ 3318).

2 Методические указания к семинарским занятиям по теме «Философия досократиков» / В.Н. Овчаренко. – Харків: ХарГАЖТ, 1994 (номер в НТБ 3038).

3 Методические указания к семинарским занятиям по теме «Античный атомизм» / В.М. Толстов. – Харьков: ХарГАЖТ, 1994 (номер в НТБ 3153).

4 Методические указания к семинарским занятиям по теме «Софисты и Сократ» / В.Н. Овчаренко. – Харьков: ХарГАЖТ, 1994 (номер в НТБ 3037).

5 Методические указания к семинарским занятиям по теме «Философия Платона» / А.И. Кривой. – Харьков: ХарГАЖТ, 1994 (номер в НТБ 3040).

6 Методичні вказівки до семінарських занять з теми «Філософія Арістотеля» / В.М. Петрушов. – Харків: ХарДАЗТ, 1994 (номер в НТБ 3074).

7 Методические указания к семинарским занятиям по теме «Философия эпохи Возрождения» / В.М. Толстов. – Харьков: ХарГАЖТ, 1995 (номер в НТБ 201).

8 Методические указания к семинарским занятиям по теме «Французская философия эпохи Просвещения» / А.И. Кривой. – Харьков: ХарГАЖТ, 1996 (номер в НТБ 3174).

9 Методические указания к семинарским занятиям по теме «Субъективный идеализм Нового времени: Д. Беркли и Д.Юм» / В.М. Толстов. – Харьков: ХарГАЖТ, 1995 (номер в НТБ 12).

10 Методичні вказівки до семінарських занять з теми «Філософія Г.С. Сковороди і духовна культура України» / І.Д. Загрійчук. – Харків: ХарДАЗТ, 1994 (номер в НТБ 3076).

11 Методичні вказівки до семінарських занять з теми «Емпіризм XVII століття: Бекон, Гоббс, Локк» / А.І. Кривий. – Харків: ХарДАЗТ, 1995 (номер в НТБ 210).

12 Методичні вказівки до семінарських занять з теми «Філософія стародавньої Індії та стародавнього Китаю» / В.М. Петрушов. – Харків: УкрДАЗТ, 2002 (номер в НТБ 727).

13 Методичні вказівки до семінарських занять з теми «Раціоналізм XVII століття» / В.М. Петрушов. – Харків: ХарДАЗТ, 1992 (номер в НТБ 842).

14 Методические указания к семинарским занятиям по теме «Философия Фридриха Ницше» / В.Н. Овчаренко. – Харьков: ХарГАЖТ, 1994 (номер в НТБ 206).

15 Методические указания к семинарским занятиям по теме «Философия И. Канта» / В.Н. Овчаренко. – Харьков: ХарГАЖТ, 1994 (номер в НТБ 3152).

16 Методичні вказівки до семінарських занять з теми «Філософія А. Шопенгауера» / В.М. Овчаренко. – Харків: УкрДАЗТ, 2001 (номер в НТБ 280).

17 Методичні вказівки до семінарських занять з теми «Українська філософія» / В.М. Петрушов. – Харків: УкрДАЗТ, 1995 (номер в НТБ 2).

18 Методичні вказівки до семінарських занять з теми «Українська філософія в XIX-XX столітті» / І.Д. Загрійчук. – Харків: УкрДАЗТ, 2003 (номер в НТБ 111).

19 Методические указания к семинарским занятиям по теме «Философия психоанализа Зигмунда Фрейда» / А.И. Кривой. – Харьков: ХарГАЖТ, 1995 (номер в НТБ 622).

20 Методические указания к семинарским занятиям по теме «Немецкая классическая философия: Фихте, Шеллинг» / В.Н. Овчаренко. – Харьков: ХарГАЖТ, 1996 (номер в НТБ 875).

21 Методические указания к семинарским занятиям по теме «Философско-социальная концепция К. Маркса» / В.В. Храбров. – Харьков: ХарГАЖТ, 1995 (номер в НТБ 3075).

22 Методические указания к семинарским занятиям по теме «Средневековая философия» / В.Н. Петрушов. – Харьков: ХарГАЖТ, 1994 (номер в НТБ 3155).

23 Методичні рекомендації для СР з курсу «Філософія» за темою «Основні проблеми філософії Едмунда Гуссерля» / В.М. Овчаренко. – Харків: УкрДАЗТ, 2001 (номер в НТБ 107).

24 Методичні рекомендації для СР з курсу «Філософія» за темою «Європейська філософія в XX столітті» / В.М. Петрушов, В.М. Овчаренко, В.М. Толстов, А.І. Кривий. – Харків: УкрДАЗТ, 1999. – Ч. 1 (номер в НТБ 3484).

25 Методичні рекомендації для СР з курсу «Філософія» за темою «Європейська філософія в XX столітті» / І.Д. Загрійчук, В.М. Овчаренко, В.М. Петрушов, А.І. Кривий. – Харків: УкрДАЗТ, 2001. – Ч. 2 (номер в НТБ 459).

26 Конспект лекцій «Некласична філософія XX століття» / В.М. Петрушов. – Харків: УкрДАЗТ, 2003 (номер в НТБ 87ББК П0312).

